

بررسی میزان تأثیر انقلاب اسلامی بر رویکردهای دینی نویسندگان رمان‌های دفاع مقدّس

یونس شعاعی^۱

علیرضا شوهانی^۲

رحمان ذبیحی^۳

چکیده

از دستاوردهای مهم برقراری نظام جمهوری اسلامی ایران، احیا و پررنگ نمودن نقش دین اسلام در جامعه و به تبع آن جنگ تحمیلی بود که درگستره ادبیات انقلاب اسلامی و به ویژه در رمان‌های دفاع مقدّس قابل بررسی و تحلیل است. تحقیق حاضر بر آن است تا نشان دهد رمان‌نویسان دفاع مقدّس در سه دهه رمان‌نویسی، با دستاورد دینی انقلاب اسلامی چگونه و با چه رویکردهای برخورد کرده‌اند؟ میزان تأثیرپذیری از محورهای سه‌گانه دین اسلام (اعتقادات، احکام و اخلاق) در آثار خلق شده، تا چه اندازه بوده‌است؟ برای پاسخی درخور به سؤال‌های مورد نظر، ده رمان دفاع مقدّس از سال ۶۱ تا 1390 به شیوه تحلیلی، توصیفی و آماری بررسی محتوایی شده‌اند. برآیند تحقیق حکایت از متغیربودن میزان و نحوه انعکاس محورهای سه‌گانه دین اسلام در شخصیت‌پردازی، خلق موقعیت‌ها، صحنه‌ها و درون‌مایه آثار دارد که این امر باعث ایجاد سه نوع رویکرد عمده غالب «تربیتی - تعلیمی»، «فلسفی - کلامی» و «اخلاقی - عرفانی» به دین اسلام در آثار نویسندگان رمان‌های دفاع مقدّس شده‌است.

واژگان کلیدی:

انقلاب اسلامی، رمان دفاع مقدّس، رویکردهای دینی، تربیتی - تعلیمی، فلسفی - کلامی، اخلاقی - عرفانی.

y.shoaei@urmia.ac.ir
ar.shohani80@gmail.com *
r.zabihi@ilam.ac.ir.

تاریخ پذیرش: 1398/02/11

۲- دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه ایلام، ایران
۳- استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشکده علوم انسانی دانشگاه ایلام، ایران
۴- دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشکده علوم انسانی دانشگاه ایلام؛ ایران

تاریخ ارسال: 1397/10/08